

4.6.3. *Straffelovens § 122* adskiller sig på visse punkter fra straffelovens § 144. Således er det alene den fordel, der ydes for at formå tjenestemanden til at gøre sig skyldig i en pligtstridig handlemåde, der er strafbar efter § 122. Ydelse af fordele, hvis formål udelukkende er at begunstige i et omfang, der er forenelig med tjenestens rette udførelse, kan ikke medføre strafansvar efter denne bestemmelse. Modtagelse kan efter omstændighederne være strafbar for tjenestemanden efter straffelovens § 144, jf. nedenfor.

Endvidere omfatter § 122 ikke ydelse af gave eller anden fordel som vederlag eller erkendtlighed for en tjenestehandling, der allerede er udført uden forudgående tilsagn herom.

4.6.4. Modtagelse af bestikkelse, jf. *straffelovens § 144*, er i modsætning til ydelse af bestikkelse strafbar, uanset om formålet med ydelsen er at formå tjenestemanden til at foretage en pligtstridig eller ikke-pligtstridig handling eller undladelse. Det er endvidere uden betydning for bestemmelsens anvendelse, om modtagelsen sker, efter at den pågældende tjenestehandling er foretaget uden forudgående tilsagn om belønning. Tilfælde, hvor en tjenestemand efter foretagelse af en ikke-pligtstridig handling modtager f.eks. en gave, er dog i sagens natur mindre strafværdige og straffes derfor efter omstændighederne mildere end tilfælde, hvor tjenestemanden f.eks. har taget sig betalt for at foretage en pligtstridig og måske tillige strafbar handling.

Det er en betingelse for at anvende straffelovens § 144, at begunstigelsen har forbindelse med tjenesteudøvelsen. Derimod er det som nævnt ikke nødvendigt at kunne påvise en forbindelse mellem den fordel, der er modtaget, og en bestemt handlemåde.

Det kan undertiden, navnlig for offentligt ansatte, hvis virksomhed ikke består i myndighedsudøvelse, give anledning til tvivl, om modtagelse m.v. af gaver eller andre fordele er uberettiget, jf. straffelovens § 144. Ordet »uberettiget« antages at indebære et forbehold om at kunne holde ydelser af underordnet karakter, der ikke rummer risiko for indflydelse på tjenestens udøvelse, uden for det strafbare område. Opmærksomheder, der ydes i anledning af modtagerens virke i almindelighed, f.eks. i forbindelse med jubilæum, fratræden eller forflyttelse, anses således normalt ikke som uberettigede.

4.6.5. I tilfælde af passiv bestikkelse kan det komme på tale at pålægge *disciplinærstraf*. Efter § 24 i tjenestemandsløven, jf. lovbekendtgørelse nr. 678 af 17. september 1998 med senere ændringer, kan som disciplinærstraf for tjenstlig forseelse anvendes advarsel eller irettesættelse, bøde ind til 1/2 månedsløn, over-

førsel til andet arbejde eller andet arbejdssted eller anden stilling inden eller uden for ansættelsesområdet, degradation eller afsked.

Efter tjenestemandsløvens § 22, stk. 3, kan en tjenestemand, der er mistænkt for et strafbart forhold, forlange sagen behandlet som en straffesag. Dette er ikke til hinder for, at der efter straffesagens afslutning iværksættes tjenstligt forhør imod tjenestemanden.

Udnytter tjenestemanden ikke den nævnte adgang til at forlange sagen behandlet som en straffesag, er der ikke noget til hinder for, at der gennemføres en tjenestemandssag, og at der efter denne sags afslutning gennemføres en straffesag. Findes tjenestemanden skyldig under den efterfølgende straffesag, kan der ved strafudmålingen tages hensyn til, hvis gerningsmanden i disciplinærsagen er blevet suspenderet eller afskediget fra sin stilling, jf. princippet i straffelovens § 87.

4.6.6. Tidligere kunne der efter omstændighederne opnås *fradrag ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst* for dokumenterede udgifter til bestikkelse, som det havde været nødvendigt at afholde for at opnå salg af varer, tjenesteydelser m.v. i et fremmed land.

Ved lov nr. 1097 af 29. december 1997 er der gennemført en ændring af ligningsloven, der indebærer, at fradragsretten for udgifter til bestikkelse er ophævet med virkning for udgifter, der afholdes i indkomstår, der påbegyndes den 1. januar 1998 eller senere. Ophævelsen har bl.a. baggrund i OECD's anbefalinger om at afskære fradragsretten som led i indførelse af et globalt forbud mod aktiv bestikkelse, jf. ovenfor pkt. 4.3.

4.6.7. Regler om bestikkelse i *private retsforhold* (returkommission) findes i straffelovens § 299, nr. 2.

Efter § 299, nr. 2, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder den, som, uden at betingelserne for at anvende § 280 om mandatsvig foreligger, ved varetagelse af en andens formueanliggender for sig selv eller andre af tredjemand modtager, fordrer eller lader sig tilsige en formuefordel, hvis modtagelsen skal holdes skjult for den, hvis anliggende modtageren varetager, såvel som den, der yder, lover eller tilbyder en sådan fordel.

§ 299, nr. 2, omfatter f.eks. tilfælde, hvor en person med tredjemand har indgået aftale om køb og salg af en ting, der tilhører hvervgiveren, eller om leverancer til og fra denne, på økonomiske vilkår, der i sig selv ligger inden for hvervgiverens betingelser eller forudsætninger, men hvor hvervgiveren er ubekendt med, at der er ydet eller tilbudt repræsentanten eller andre en formuefordel.